

Ogólnopolska Konferencja Naukowa
„PŁEĆ AWANGARDY”

organizowana przez Instytut Nauk o Literaturze Polskiej im. I. Opackiego UŚ
w dniach **25–27 października 2017 w Katowicach**, Plac Sejmu Śląskiego 1

Temat konferencji jest zaproszeniem do podjęcia interdyscyplinarnej refleksji nad niemal nieobecny na gruncie polskiej humanistyki zagadnieniem relacji płci i awangardy. Pytając o „płeć awangardy”, chcemy zastanowić się, na ile praktyki awangardowe umożliwiają reinwencję takich instytucji pojęciowych jak „kobieta” i „mężczyzna”, a na ile – przechowują i utrwalają tradycyjny model urządzenia płci. Perspektywa ta nie ogranicza się jednak do obecności czy raczej, zwłaszcza w polskiej literaturze i sztuce, nieobecności „kobiecej awangardy” i zadania pytania o powody niewielkiej aktywności kobiet jako autorek eksperymentatorskich gestów. Równie interesujące są dla nas awangardowe konstrukty kobiecości i męskości, jakie obserwować możemy w literaturze i sztukach plastycznych, a może zwłaszcza w awangardowych manifestach i innych wypowiedziach o charakterze metaartystycznym. Podjęcie tematu „płci awangardy” skłania również do prześledzenia w tej perspektywie założeń teoretycznych i filozoficznych dyskursów, zarówno tych należących do historii zachodniej myśli feministycznej, jak i tych rozwijających rozmaite teorie (neo)awangardy.

Jak pokazują nam doświadczenia kilku pokoleń filozofek i teoretyczek feministycznych, pytanie o płeć – ujmowaną zarówno w aspekcie ucieleśnionym, jak i usytuowanym (bo znakowanym przez rozmaite zmienne, takie jak: rasa, klasa, wiek, orientacja seksualna, pochodzenie etc.) – nie tylko znosi iluzję (płciowej) neutralności i wymusza konieczność myślenia przez pryzmat różnic, ale nade wszystko wyrasta z tzw. „polityki umiejscowienia” (Adrienne Rich) i dąży do praktykowania wiedzy usytuowanej (Donna Haraway), poszerzając ramy uznawalności o inne – dotychczas niedoreprezentowane – byty, podmioty, mniejszości. Awangardę rozumieć będziemy zatem jako szerokie spektrum praktyk dyskursywnych (politycznych, społecznych, historycznych, językowych, erotycznych, artystycznych), za pośrednictwem których płciowość może być artykułowana.

Nasza uwaga ogniskuje się na awangardach historycznych, neoawangardach oraz aktualnych konsekwencjach oddziaływania awangardowego myślenia na literaturę i sztukę. Zakreślamy więc szerokie ramy czasowe, obejmujące zjawiska XX i XXI wieku. Charakter awangardowego gestu, wymierzanego stale w tradycyjne instytucje sztuki i istniejące definicje sztuki, zmusza do rozszerzenia obszaru zainteresowania na wszystkie dziedziny artystycznej aktywności, a kosmopolityzm awangardy nakazuje z kolei zniesienie narodowych ram refleksji. Kluczowe jest dla nas zainteresowanie awangardowym pragnieniem zmiany społecznej – czy to poprzez samozniesienie sztuki, czy poprzez troskę o jej autonomię – które stanowić miałyby punkt wyjścia dla nowego programu/nowego sposobu organizacji społecznej, opartej na genderowej sprawiedliwości i równości partycypacji we wszystkich sferach życia społecznego, politycznego i kulturowego. Pytania o to, jak awangarda miałyby przekształcać świat, wiążą się z pytaniem o udział, jaki będą miały w tej zmianie ciała w ich dążeniu do poszerzenia ramy pojęciowej o wiązanie między systemem wyobrażeń dotyczących płci a polem społecznych i politycznych doświadczeń.

Przedstawione podczas konferencji wyniki badań upowszechnione zostaną w postaci tomu zbiorowego, którego wydanie zaplanowane zostało na rok 2018.

Poniżej podajemy listę przykładowych zagadnień:

Historia, polityka, literatura:

- Rola pisarek i artystek w historii ruchów awangardowych / Kobiety jako autorki awangardowych gestów.
- Awangardowe przestrzenie patriarchy / Konserwatyzm awangardowy.
- Awangarda, militarizm i płć / Wielka wojna, awangarda i wojna płci.
- Emancypacyjny potencjał neoawangardy / Awangarda i (nie)równość płci.
- Czy projektowana przez awangardę publiczność ma płć? / Płciowa ekskluzywność awangardy.
- Ekonomia, płć i awangarda / „Zniesienie sztuki” jako konsekwencja płciowo-klasowego usytuowania.

Fantazmaty:

- Awangardowe fantazmaty kobiecości i męskości / artystki i artyści.
- Manifesty i manifestacje męskości / Czy istnieje „kobieca” awangarda?
- Subwersywny charakter feministycznych manifestów awangardy / Krytyka feministyczna a teoria awangardy / Feministyczne projekty awangardowe.

Projekty:

- Jak futuryści uwodzili kobiety? / Jak futuryści nie uwiedli kobiet?
- Kobieta jako obiekt surrealistycznych obsesji / Męskie i kobiece reprezentacje ucieleśnionych podmiotów.
- Skandal, szok i prowokacja a płć.
- Awangarda, neoawangarda i erotyka / Awangardowa poetyka erotyzmu.

- *Écriture féminine* (Cixous) i *parler-femme* (Irigaray), semiotyczne (Kristeva) jako przykłady feministycznych praktyk awangardowych.
- Miasto, maszyna i płeć / Postcyborgiczne manifestacje płciowości.
- Selfie feminizm – zjawisko postawangardowe?
- Queerowanie awangardy.
- Transawangarda w perspektywie transpłciowości.
- Performance i awangardowe wytwarzanie płci.
- Minimalizm i postminimalizm jako artystyczne powtarzanie różnicy (płciowej).

Proponowane tematy wystąpień wraz z abstraktami (maksymalnie 1500 znaków) i krótkim biogramem prosimy nadsyłać na adres: plec.awangardy@gmail.com

Termin nadsyłania zgłoszeń: 15 czerwca **2017 roku**. Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia oraz dalsze informacje organizacyjne zostaną przesłane do 30 czerwca 2017 roku.

Długość wystąpień: 20 minut

Opłata konferencyjna wynosi 450 zł, obejmuje koszty organizacji konferencji, materiały konferencyjne, wyżywienie (obiad, przerwy kawowe i bankiet) oraz druk publikacji. Koszty dojazdu i zakwaterowania pokrywają uczestnicy lub jednostki delegujące.

W imieniu organizatorów:

prof. dr hab. Krystyna Kłosińska
prof. dr hab. Krzysztof Uniłowski
dr hab. prof. UŚ. Alina Świeściak
dr hab. Anna Kałuża
dr Marta Baron-Milian
dr Katarzyna Szopa